

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 września 2015r. w S.

sprawy z powództwa L. C.

przeciwko Grupie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o diety i ryczałty za podróże służbowe

I. zasądza od pozwanego Grupy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz powoda L. C. kwotę 73 333,02 zł (siedemdziesiąt trzy tysiące trzysta trzydzieści trzy złote i dwa grosze) tytułem diet i ryczałtów za podróże służbowe z ustawowymi odsetkami od dnia 23 lipca 2013 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. nakazuje pobranie od Grupy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz Skarbu Państwa - kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach kwoty 4232,13 zł (cztery tysiące dwieście trzydzieści dwa złote trzynaście groszy) tytułem kosztów sądowych pokrytych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa;

IV. zasądza od pozwanego Grupy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. na rzecz powoda L. C. kwotę 4122,47 zł (cztery tysiące sto dwadzieścia dwa złote czterdzieści siedem groszy) tytułem kosztów procesu;

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2060 zł (dwa tysiące sześćdziesiąt złotych).

Sygn. akt IV P 1/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 grudnia 2013 roku powód L. C. wniósł o zasądzenie od pozwanego Grupy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwoty 82.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 lipca 2013 roku, w tym kwoty 52.000 zł z tytułu diet oraz kwoty 30.000 zł tytułem zwrotu kosztów noclegów za zagraniczne podróże służbowe odbywane w okresie od 01.01.2011 r. do 13.06.2013 r. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że L. C. był zatrudniony w pozwanej spółce w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 18 czerwca 2013 r. na stanowisku kierowcy w transporcie międzynarodowym. Praca powoda polegała na realizowaniu przewozów

ciągnikami siodłowymi z naczepami na trasach międzynarodowych do następujących państw: Rumunia (łącznie czas podróży ok. 168 dni), Rosja (ok. 70 dni), Bułgaria (ok. 21 dni), Francja (ok. 14 dni), Belgia (ok. 12 dni), Holandia (ok. 6 dni), Niemcy (ok. 5 dni), Hiszpania (ok. 4 dni). Roszczenie powoda obejmowało żądanie zapłaty diety oraz zwrot kosztów noclegu z zagranicznych podróży służbowych, które odbywały się przez cały okres zatrudnienia u pozwanego.

W odpowiedzi na pozew pozwany wnosił o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu potwierdzono, że powód był pracownikiem pozwanego i wykonywał pracę kierowcy w transporcie międzynarodowym, odbywając podróże służbowe w przeważającej części do Rumunii i Niemiec, czasami do Holandii, Belgii, Francji i Rosji. Kwestia rozliczenia stron z tytułu podróży służbowych nie była uregulowana w zawartej pomiędzy stronami umowie o pracę. Jak wskazał pozwany, w Rumunii współpracuje z R. E., która zapewniała pracownikom-kierowcom pozwanego wyżywienie i możliwość noclegów. Wyżywienie kierowcy otrzymywali albo w naturze albo w formie gotówki na jego zakup. Co za tym idzie, podstawa wypłaty powodowi diet i ryczałtów za noclegi w formie pieniężnej za podróże służbowe do Rumunii odpadła, ponieważ wyżywienie i noclegi powód miał zapewnione w naturze. Niemniej jednak, zdaniem pozwanego, powód otrzymał stosowne należności z tytułu podróży służbowych do Rumunii. Ponadto za wyjazdy do innych krajów oraz podróże służbowe na terenie kraju pracownicy, w tym powód, otrzymywali od pozwanego pracodawcy diety i ryczałty w formie pieniężnej. Rozliczeniem należności z tytułu podróży służbowych zajmował się K. R. (1). Należne kwoty były po zakończeniu każdego miesiąca naliczane w biurze pozwanego w K. w obecności M. P. i A. B., a następnie wręczane w kopertach przez wyżej wymienionych kierowcom. Jak wyjaśniono, powód w trakcie świadczonej pracy otrzymał kwoty z tytułu podróży służbowych zgodnie z przedstawionym zestawieniem za poszczególne miesiące i lata w wysokości 53.126 zł w 2011 r., 48.870 zł w 2012 r., 15.500 zł w 2013 r., co łącznie daje 117.496 zł. Nadto wskazano, iż w ocenie pozwanego należności z tytułu podróży służbowych powodowi w ogóle nie przysługiwały, bowiem kierowcy spędzali noclegi w przystosowanych do tego kabinach samochodów.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 1 stycznia 2011 r. L. C. zawarł z „Grupą (...)” spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 2.060 zł brutto. Powołana umowa o pracę została rozwiązana w dniu 13 czerwca 2013 roku na mocy porozumienia stron - art. 30 § 1 pkt 1 k.p. (umowa o pracę, k. 18; świadectwo pracy, k. 19-20).

Strony zawarły ustną umowę, na podstawie której pozwana spółka zobowiązała się do wypłacania na rzecz pracownika L. C. dodatkowego wynagrodzenia, poza przewidzianym w umowie o pracę, którego wysokość była uzależniona od liczby zrealizowanych kursów. Wynagrodzenie zasadnicze wynikające z umowy wypłacane było pracownikowi przelewem na konto, pozostałą część wynagrodzenia w wysokości co najmniej 2.000 zł kierowca otrzymywał na koniec miesiąca w kopercie, której odbiór nie był kwitowany. Przed wyjazdem kierowcy otrzymywali pieniądze przeznaczone m.in. na zakup paliwa, opłaty za przejazd autostradami, opłaty celne, z których kierowcy rozliczali się z pracodawcą po wykonanym przewozie. Powód podczas realizowania przewozu spał w kabinie samochodu ciężarowego wyposażonej m.in. w 2 łóżka, nie korzystał z hoteli. Pracodawca nie gwarantował wyżywienia na czas podróży, każdy kierowca organizował posiłki we własnym zakresie. Kierowcom przebywającym w R. R. E. okazjonalnie oferowała grzecznościowe poczęstunki, nie zapewniała im natomiast noclegów i wyżywienia, które byłoby uzgodnione z pracodawcą powoda. Czas pracy rozliczany był na podstawie kart kierowców. Pracodawca nie prowadził czasu ewidencji czasu pracy kierowców. U pracodawcy nie obowiązywał również regulamin wynagradzania w okresie zatrudnienia L. C.. Kierowcy nie wypełniali delegacji z podróży służbowych na drukach. Kwoty za kurs były określone ryczałtowo jako dalsza część wynagrodzenia za pracę wypłacana w kopertach i nigdzie nie ewidencjonowana. Pracownicy pozwanego – kierowcy nie kwitowali również odbioru kwot, które otrzymywali w kopertach (zeznania świadka S. W. (1), k. 51-52; zeznania świadka A. B., k. 64v-65v; zeznania świadka M. P., k. 65v-67v; zeznania świadka Ł. C., k. 89-90; zeznania świadka J. K. (1), k. 90v-91; zeznania K. L., k. 91-92; zeznania świadka J. W. (1), k. 92-93;

zeznania K. R. (2), k. 93-95; zeznania powoda L. C., k. 165v-167; zeznania członka zarządu pozwanej spółki (...), k. 167-169).

L. C. jako kierowca w transporcie międzynarodowym wykonywał kursy do N., R., B., F., H., R. (1), B. (1), a także realizował przewozy krajowe do P.. Powód zajmował się przewozem pieczarek (okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 10 lipca 2013 roku L. C. wezwał pracodawcę do zapłaty kwoty 30.000 zł z tytułu diet i noclegów w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, przyjmując uśrednioną kwotę 300 zł za jeden dzień diety i jeden nocleg. Wezwanie do zapłaty zostało doręczone pracodawcy w dniu 15 lipca 2013 r. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pracodawca wskazał, że nie uznaje roszczeń L. C., bowiem w umowie o pracę brak było postanowień odnoszących się do przysługiwania diet i ryczałtów z tytułu podróży służbowych, a tym samym pracodawca nie był zobowiązany do wypłaty ww. świadczeń. Powołano się także na okoliczność, że powód jako kierowca przed każdym wyjazdem zagranicznym otrzymywał środki finansowe na pokrycie zasadnych kosztów i wydatków związanych z planowanym wyjazdem, jak również inne dodatkowe gratyfikacje, wielokrotnie dysponował też pieniędzmi w wysokości ok. 3.000 – 5.000 euro przekazywanymi mu przez zagranicznych przedsiębiorców w drodze powrotnej do kraju (pismo z 10.07.2013 r., k. 16; zpo, k. 15; pismo z 18.07.2013 r., k. 21-22).

Wartość diet i ryczałtów za noclegi za cały okres zatrudnienia L. C. w ww. zakładzie pracy od 1 stycznia 2011 r. do 23 kwietnia 2013 r., wyliczona na podstawie danych z poleceń wyjazdów służbowych i pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, wyniosła 73.333,02 zł (opinia biegłej sądowej, k. 103-118; uzupełniająca opinia, k. 141-149).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, a także w oparciu o opinię biegłej sądowej i opinię uzupełniającą, jak również na podstawie zeznań świadków i stron postępowania.

Zarówno opinia biegłej sądowej z dnia 1 lutego 2015 r., jak i opinia uzupełniająca z dnia 14 czerwca 2015 r. nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu, a Sąd ocenił je jako logiczne, spójne i stanowiące miarodajny dowód w sprawie. Biegła dokonała rzetelnego wyliczenia wysokości diet i ryczałtów za noclegi za okres od 01.01.2011 r. do 23.04.2013 r. Nadto w piśmie pełnomocnika pozwanego z dnia 18 września 2014 r. przyznano, że u pozwanego nie obowiązywał regulamin wynagradzania (k.73-74), który określałby zasady rozliczania podróży służbowych, dlatego wyliczeń należności (diet i ryczałtów) dokonano tak jak dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, stosując do dnia 28 lutego 2013r. przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, zaś od 1 marca 2013 r. przepisy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Zeznania świadków, będących kierowcami transportu międzynarodowego zatrudnionymi u pracodawcy Grupy (...) sp. z o.o., tj. S. W. (2) (k. 51-52), Ł. C. (k. 89-90), J. K. (2) (k. 90v-91), K. L. (k. 91-92), J. W. (1) (k. 92-93), pozwoliły ustalić, iż na wynagrodzenie otrzymywane przez pracowników składała się podstawa ustalona w umowie o pracę ok. 1.500 zł netto wypłacana przelewem na konto oraz dodatkowe wynagrodzenie zależne od liczby wykonanych kursów, które otrzymywali w zaklejonych kopertach na koniec miesiąca. Nie kwitowano odbioru ww. kopert. Kierowcy nie zostali poinformowani, iż pieniądze otrzymywane w kopertach na koniec każdego miesiąca, stanowią diety oraz ryczałty za nocleg z tytułu podróży służbowej. Nadto wszyscy świadkowie potwierdzili, że pani R. E. w Rumunii nie zapewniała kierowcom noclegu, zaś posiłki oferowała jedynie z grzeczności, nie zaś z uwagi na uzgodnienia poczynione z pozwaną spółką. Powyższe potwierdziły także zeznania powoda L. C. (k. 165-167). Powód wyjaśnił, iż w otrzymywanych kopertach były kwoty w wysokości około 2.000 zł, jednak na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, Sąd nie miał wątpliwości, że kwoty znajdujące się w kopertach przekazywanych kierowcom na koniec miesiąca były wyższe. Członek zarządu pozwanej spółki (...), słuchany jako strona postępowania, także wskazał, iż w momencie zatrudnienia powoda ustalono, że jako kierowca będzie otrzymywał kwotę podstawową wynikającą z

umowy, tj. 2.000 zł brutto, a dodatkowo wynagrodzenie za każdy kurs oraz zaliczki na drogę, paliwo, parkingi, opłaty za autostradę (k. 167).

Zeznaniom świadków A. B. (k. 64v-65v), M. P. (k. 65v-67) oraz K. R. (2) (k. 93-95) Sąd dał wiarę w zakresie, w jakim korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności w zakresie otrzymywania przez kierowców pieniędzy w zaklejonach kopertach, braku rozliczania delegacji przez A. B. w okresie od 2010-2011 r., nocowania przez kierowców w kabinach samochodów wyposażonych w łóżka, braku gwarantowania przez pracodawcę wyżywienia na czas podróży, otrzymywania przez kierowców zaliczek na wyjazdy, które podlegały rozliczeniu po powrocie.

Wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. E. podlegał oddaleniu jako nie mający wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, a nadto powołany na okoliczność bezsporną. Powód bowiem nie kwestionował grzecznościowych poczęstunków kierowców ze strony R. E. (k. 95-95v), a pozwany przyznał zeznając w charakterze strony, że poczęstunki oferowane przez R. E. miały charakter grzecznościowy i nie były z nim uzgadniane.

Sąd pominął dowód z opinii biegłego ds. wykresów i tachografów z uwagi na cofnięcie wniosku w tym zakresie (k. 165-165v).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie bezsporna była okoliczność, że powód był zatrudniony u pracodawcy Grupy (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy transportu międzynarodowego za miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 2.060 zł brutto. Podstawową kwestią sporną była okoliczność, czy należności wręczane powodowi przez pracowników pozwanego w zaklejonach kopertach na koniec każdego miesiąca, których wysokość zależała od liczby wykonanych kursów, stanowiły dalszą część wynagrodzenia, czy też – jak uważał pozwany – były wypłacane zamiast diet i ryczałtów.

Podstawą dochodzonego przez powoda roszczenia jest art. 77⁵ § 1 k.p. oraz wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 k.p., rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, a także zastępujące je od 1 marca 2013 roku rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Przepisy przewidują dwa sposoby ochrony uprawnień pracowników związanych z podróżą służbową. Po pierwsze, w aktach określonych w art. 77⁵ § 4 k.p. (postanowieniach układu zbiorowego pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę) dieta nie może być niższa niż ustalona dla pracowników sfery budżetowej. Po drugie, jeżeli te akty nie zawierają postanowień dotyczących zwrotu kosztów podróży służbowej, zastosowanie znajdują przepisy dotyczące pracowników sfery budżetowej (art. 77⁵ § 5 k.p.). Zgodnie z obowiązującym do końca lutego 2013 r. § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, a także zgodnie z zastępującym je od 1 marca 2013 roku rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej - z tytułu podróży odbywanej w miejscu i terminie określonym przez pracodawcę pracownikowi przysługują diety oraz zwroty kosztów noclegów. Dieta jest przeznaczona na pokrycie kosztów wyżywienia i inne drobne wydatki. Wysokości diet za dobę podróży w poszczególnych państwach jest określona w załącznikach do ww. rozporządzeń. Zgodnie z powołanymi rozporządzeniami za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje

ryczałt w wysokości 25% limitu. Oba rozporządzenia, wykluczają jednak możliwość zwrotu pracownikowi kosztów wydatkowanych na nocleg czy ryczałtu na jego pokrycie, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewniła pracownikowi bezpłatny nocleg.

W uchwale z dnia 7 października 2014 r. Sąd Najwyższy wskazał, że zapewnienie pracownikowi - kierowcy samochodu ciężarowego - odpowiedniego miejsca do spania w kabinie tego pojazdu podczas wykonywania przewozów w transporcie międzynarodowym nie stanowi zapewnienia przez pracodawcę bezpłatnego noclegu w rozumieniu § 9 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, co powoduje, że pracownikowi przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w rozporządzeniu albo na korzystniejszych warunkach i wysokości, określonych w umowie o pracę, układzie zbiorowym pracy lub innych przepisach prawa pracy (I PZP 3/14, OSNP 2015/4/47).

W niniejszej sprawie zarówno wysokość diet, jak i ryczałtów za nocleg nie została określona w umowie o pracę, zaś pracodawca w spornym okresie nie posiadał układu zbiorowego pracy, regulaminu pracy czy też regulaminu wynagradzania. Co za tym idzie, do określenia należności kierowcy z tytułu diet oraz ryczałtów za noclegi zastosowanie znalazły do dnia 28 lutego 2013r. przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r., zaś od dnia 1 marca 2013 r. przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

Odnosząc się do definicji „podróż służbowa” to powyższa kwestia uregulowana została w art. 2 pkt 7 ustawy o czasie pracy kierowców 16 kwietnia 2004 r. zgodnie z którą za podróż służbowa uważane jest każde zadanie służbowe polegające na wykonywaniu, na polecenie pracodawcy:

a)przewozu drogowego poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, lub

b)wyjazdu poza miejscowość, o której mowa w pkt 4 lit. a, w celu wykonania przewozu drogowego.

W umowie o pracę jako miejsce wykonywania pracy przez powoda została wskazana miejscowość K., zatem podróże odbywane przez powoda do R., N., B., F., H., R. (1), B. (1), P. w okresie jego zatrudnienia u pozwanego są podróżami służbowymi w rozumieniu w/w przepisu. Powyższa kwestia nie była również kwestionowana w toku procesu przez pozwanego.

W ocenie Sądu Okręgowego, otrzymywana przez powoda kwota „w kopertach” zależna od liczby zrealizowanych kursów w istocie stanowiła wynagrodzenie za pracę, a nie diety i ryczałty za noclegi. Świadczenia wypłacane przez pracodawcę na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową pracownika nie są składnikiem wynagrodzenia za wykonaną pracę, ale stanowią zwrot zwiększonych kosztów wynikających ze świadczenia pracy poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy (por. wyrok SN z 15 lutego 2000 r., I PKN 536/99, OSNAPiUS 2001 nr 13, poz. 443). Zeznania świadków oraz powoda L. C. pozwoliły ustalić, że dodatkowe kwoty otrzymywane przez kierowców obok wynagrodzenia ustalonego w mowie o pracę traktowane były przez nich jako dalsza część wynagrodzenia, tylko otrzymywana „nieoficjalnie” w kopertach na koniec każdego miesiąca, bez kwitowania ich odbioru. Także z zeznań członka zarządu pozwanej spółki wynika, iż powód miał otrzymywać „kwotę podstawową wynikającą z umowy tj. 2000 zł brutto, plus za każdy kurs, plus zaliczki na drogę, paliwo, opłaty na parking i autostrady” (167). Choć w ocenie pozwanego, „kierowcy wiedzieli, że zamiast diet i ryczałtów będą mieli kwoty wypłacane w kopertach” (k. 167v), to jednak nie potwierdziły tego zeznania świadków będących kierowcami, także zawnioskowanych przez stronę pozwaną. Nadto należy wskazać, że praktyką w działalności transportowej jest rozliczanie się z kierowcami „od kursu”, przy czym „oficjalnie” na konto przelewana jest jedynie część wynagrodzenia, zaś gotówką przekazywana jest reszta kwoty, od której nie jest odprowadzany podatek do Urzędu Skarbowego oraz składka do ZUS. Pracownicy pozwanego nie kwitowali odbioru kopert, w których znajdowały się kwoty od 2.000 zł. Powód przyznał, iż otrzymywał dodatkowe „nieoficjalne” wynagrodzenie

w wysokości około 2.000 zł miesięcznie, niemniej jednak nie budzi wątpliwości Sądu, że w kopertach odebranych przez L. C. znajdowały się także wyższe kwoty zależne od liczby wykonanych kursów w danym miesiącu. Brak było jednak możliwości jednoznacznego określenia ww. kwot, bowiem pracodawca nie prowadził żadnej ewidencji potwierdzającej wysokość kwot przekazywanych kierowcom w kopertach. Brak dokumentacji płacowej wynikający z zaniedbania jej prowadzenia przez pracodawcę powoduje zmianę wynikającego z art. 6 k.c. rozkładu ciężaru dowodów, przerzucając go na osobę zaprzeczającą faktom, z których strona powodowa wywodzi skutki pozwu (por. wyrok SN z dnia 5 maja 1999 r., OSNAP 2000/14/53). W niniejszej sprawie, pozwany na okoliczność dokonania wypłat powodowi należności z tytułu diet i ryczałtów za podróże służbowe, a także ich wysokości, przedstawił zestawienie przygotowane przez jego pracownika K. R. (2). Nadto pozwany twierdził m.in. iż pomimo dokonania wypłaty powodowi wszelkich należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi, to należności z tytułu podróży służbowych powodowi w ogóle nie przysługiwały. W takim razie należy zastanowić, się skoro się według pozwanego nie należały, to z jakiego tytułu były wypłacane. Powyższe również wskazuje na to, że pieniądze od kursu stanowiły nieopodatkowaną część wynagrodzenia. Należy mieć również na uwadze zeznania świadków kierowców, którzy pytani w jaki sposób byli wynagradzani zeznali: „Na wynagrodzenie składała się ilość wyjazdów zagranicznych. (...). Podstawa plus dodatkowe kursy to było całe miesięczne wynagrodzenie (zeznania świadka Ł. C. k.89), „Ja miałem 1500 zł podstawy na konto plus na koniec miesiąca była koperta najprawdopodobniej za wyjazdy, nie wiem za co.” (zeznania J. K. (2) k.90v), „Moje wynagrodzenie to wynikające z umowy 1500 zł do ręki plus koperta” (zeznania K. L. k. 91v), „Byłem wynagradzany 1500 zł –stała pensja, plus za kursy dodatkowo w kopertach.” „Nikt nas nie informował przy podpisywaniu umowy o tym, że należą się diety, ryczałty za noclegi za podróże służbowe” (zeznania J. W. (1) k.92 i 93). Powyższe wskazuje na to, że kwoty wypłacane przez pozwanego w kopertach stanowiły część wynagrodzenia a należności z tytułu diet i ryczałtów za podróże służbowe i tak były traktowane przez kierowców zatrudnionych u pozwanego. Wymienieni świadkowie konsekwentnie zeznali również, że pracodawca nie zapewniał im w trakcie podróży służbowych wyżywienia i noclegu. Wymienieni w tym powód sami organizowali sobie wyżywienie, a spali w kabinach samochodów ciężarowych. Mając na uwadze w/w dowody z zeznań świadków, którzy zgłoszeni zostali przez powoda i przez pozwanego (J. K., J. W., Ł. C.) i wszyscy świadkowie nie pracują już u pozwanego więc nie mieli żadnego interesu, aby zeznawać na korzyść jednej ze stron procesu, Sąd odmówił wiarygodności dowodowi z zeznań świadków: K. R. (2), M. P. oraz dowodowi z przesłuchania K. K. w charakterze strony w części dotyczącej ich twierdzeń jakoby należności w kopertach były wypłacane z tytułu diet i ryczałtów za noclegi.

Podkreślenia wymaga również to, iż to na pracodawcy spoczywa ciężar dowodu co do wypłacenia pracownikowi należności z tytułu diet i ryczałtów związanych z podróżą służbową, a nie na inny cel. W ocenie Sądu, pozwana spółka jako pracodawca nie wykazała, by pieniądze przekazywane kierowcom w kopertach na koniec każdego miesiąca były pracownikom wypłacane zamiast diet i ryczałtów, nie została także wykazana wysokość kwot otrzymanych przez pracowników w ten właśnie „nieoficjalny” sposób. Pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie przedłożył żadnych dowodów rachunkowych i księgowych świadczących o tym w jaki sposób kwoty wypłacane kierowcom w kopertach był ewidencjonowane w dokumentach księgowych i czy w ogóle były ewidencjonowane.

Na marginesie należy wskazać, że dietami również nie były kwoty wypłacane powodowi przez pracodawcę zaliczkowo na zakup paliwa, opłaty za przejazdy autostradami, opłaty za parkowanie czy mycie samochodu, z których kierowcy każdorazowo rozliczali się po zakończonym kursie, co przyznał przesłuchany w charakterze strony K. K.. Tym samym brak było podstaw do stwierdzenia, że powód otrzymał od pracodawcy należności z tytułu diet i ryczałtów związanych z podróżą służbową.

Wobec powyższego, za dowodem z opinii biegłej sądowej, uzupełnionej opinią pisemną z dnia 14 czerwca 2015 r., na podstawie powołanych przepisów, Sąd zasądził od pozwanego Grupy (...) sp. z o.o. w K. na rzecz powoda L. C. kwotę 73.333,02 zł tytułem diet i ryczałtów za podróże służbowe. W pozostałym zakresie powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 476 k.c. Pismem z dnia 10 lipca 2013 r., doręczonym pozwanemu w dniu 15 lipca 2013 r., powód wezwał pracodawcę do zapłaty należności z tytułu diet i ryczałtów w

terminie 7 dni od otrzymania ww. pisma. Termin na uregulowanie należności upłynął z dniem 22 lipca 2013 r., zatem pozwany pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia pieniężnego od dnia 23 lipca 2013 r.

Na podstawie art. 83 ust. 2, art. 97 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 poz. 1025 j.t.) Sąd nakazał pobrać od pozwanej spółki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 4.232,13 zł tytułem kosztów sądowych pokrytych tymczasowo z sum budżetowych Skarbu Państwa. Na kwotę tę złożyła się opłata od pozwu, od poniesienia której powód został zwolniony w wysokości 2100 zł, jak również koszty sporządzenia opinii oraz opinii uzupełniającej w sprawie w wysokości 2132,13 zł.

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o przepisy art. 100 zd. 1 k.p.c. Na koszty procesu poniesione przez powoda składała się opłata od pozwu w wysokości 2.000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, czyli łącznie 5.600 zł. Do kosztów poniesionych przez pozwanego zaliczono: kwotę 2.100 zł tytułem pozostałej części opłaty od pozwu, wydatki na opinie biegłego w wysokości 2.132,13 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł, co dało łącznie kwotę 7.832,13 zł. Powód wygrał niniejszą sprawę w 89%, zatem koszty należne powodowi to kwota 4984 zł, zaś pozwany w 11%, zatem koszty należne pozwanemu to kwota 861,53 zł. Wobec powyższego po kompensacie w/w kwot Sąd zasądził od pozwanego Grupy (...) sp. z o.o. w K. na rzecz powoda L. C. kwotę 4.122,47 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Stosownie do treści art. 477² § 1 zd. 1 k.p.c. wyrokowi w pkt I nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 2.060 zł, tj. w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.